

بسم الله الرحمن الرحيم

نام کتاب: تفسیر جوامع الجامع، سوره‌های یوسف و رعد پایه ۸
لطفاً فقط به ۸ سؤال پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (هر سؤال ۲/۵ نمره)

«قال يا بنى لا تقصص رؤياك على إخوتک فيکيدوا لك كيداً»، والمعنى إن قصصتها عليهم کادوك، ضمن قوله (یکیدوا) معنی حталوا فعدا باللام ليفید معنی الفعلین».

۱- غرض یعقوب از نهی یوسف از بیان رؤیا چه بود؟ عبارت «ضمن قوله (یکیدوا)...» را توضیح دهید.

«و ما يؤمن أكثرهم» فی إقرارهم «بالله» و بأنّه خلقهم و خلق السماوات والارض «إلا و هم مشكرون».

۲- چگونه ایمان با شرک جمع می‌شود؟ تفسیر وارد از امام باقر(علیه السلام) را در این باره بیان کنید.

«و لقد همت به وهم بها لولا أن رءا برهان ربّه كذلك لنصرف عنه السوء والفحشاء إنّه من عبادنا المخلصين».

۳- با توجه به اینکه عزم برگناه از شأن انبیای الهی بعيد است مرحوم طبرسی جمله «هم بها» را چگونه تفسیر می‌کند؟ (بیان یک جهت کافی است)

«... فلماً رأينه أكبّرنه و قطّعنَ أيديهِنَّ وَ قلنَ حاشَ للهِ ما هذَا بُشراً إِنْ هذَا إِلَّا ملِكٌ كَرِيمٌ قالتَ فَذلِكُنَّ الَّذِي لمتنّى فِيهِ».

۴- کلمه «حاش لله» را معنا کرده و بگویید این کلمه کنایه از چیست؟ چرا زن عزیز مصر از اسم اشاره بعيد «ذلکن» استفاده کرد با اینکه یوسف نزدیک به او بود؟

«أَضْغَاثُ الْأَحَلَامِ: تَخَالِيْطُهَا وَ أَبَاطِيلُهَا وَ مَا يَكُونُ مِنْهَا مِنْ وَسُوْسَةٍ أَوْ حَدِيثٍ نَفْسٍ، وَ أَصْلُ الْأَضْغَاثِ: مَا جَمَعَ مِنْ اخْلَاطِ النَّبَاتِ وَ حُزْمٍ. وَالْمَعْنَى: هِيَ أَضْغَاثُ أَحَلَامٍ «وَ مَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحَلَامِ بَعَالَمِينَ وَ قَالَ الَّذِي نَجَّا مِنْهُمَا وَ ادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أَنْبِئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَارْسَلُوْنَ».

۵- واژه «أَضْغَاثُ» به چه معناست؟ فرق «وَسُوسَةٌ» و «حَدِيثُ نَفْسٍ» و معنی جمله «اَذْكُرْ بَعْدَ اَمْءَةً» را بنویسید.

۶- قال اجعلنى على خزائن الأرض» أى ولنى خزائن أرضك «إِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ».
۷- چرا تقاضای منصب وزارت از پادشاه کافر، مصدق اعانه ظالم نیست؟ (ذکر یک جهت کافی است)

«(قالوا تالله تفتؤ تذكر يوسف حتى تكون حرجاً أو تكون من الالاتين) «تَفْتَوْا» أى لا تفتأ، حذف حرف النفي؛ لأنّه لا يلتبس بالاثبات؛ لأنّه لو كان إثباتاً لم يكن بدّ من اللام والنون».
۸- کلمه «تَفْتَوْا تذكر» و «حرج» را معنا کنید. عبارت مرحوم طبرسی در کلمه «تَفْتَوْا» را شرح دهید.

۹- «عَصْبَةٌ» به چه معنی است؟ و منظور از جمله «وَاللَّامُ مُوَظَّهٌ لِلْقَسْمِ» چیست؟

«لَهُ مَعَقَّبَاتٍ مِّنْ بَيْنِ يَدِيهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ» والاصل معتقبات، فأدغمت التاء في القاف، أو مفعّلات من عقبه إذا جاء على عقبه، كما يقال: قفاه؛ لأنّ بعضهم يعقب بعضاً أو لأنّهم يعقبون ما يتكلّم به فيكتبوه».
۱۰- بنا بر دو احتمال در کلمه «معقّبات» آیه شریفه را تفسیر کنید.